

FLASH !

BAPN FLASH 09-2016

HET DERDE FEDERAAL PLAN ARMOEDE IS DEZE ZOMER GOEDGEKEURD

Het nieuwe Plan Armoedebestrijding liet lang op zich wachten en verliep duidelijk niet zonder problemen. Ook naar het einde toe.

Inderdaad, de publieke voorstelling van het ontwerp door de Staatssecretaris Elke Sleurs werd gepland op ... 22 maart II.

We begrijpen dat dit werd geannuleerd. Echter, in de plaats hiervan werd een oproep gelanceerd om geschreven reacties binnen te brengen... en dit voor 12 april. Een "breed overleg" in een recordtempo, in de praktijk dus zeer beperkt.

We hebben gedaan wat mogelijk was en samen met onze werkgroep BAPN EU2020 hebben we een reactie gegeven en voorstellen geformuleerd voor het plan. U leest onze reactie [hier](#).

De definitieve versie van het Plan werd in de Ministerraad van 20 juli goedgekeurd. Lees [hier](#) het Plan.

We laten het aan de meest moedigen onder jullie over om het Plan te vergelijken met onze voorstellen en alzo hun eigen opinie hierover te vormen.

Voor de anderen willen we meegeven dat het Plan opgebouwd is rond 6 grote doelstellingen, ingevuld met een zestigtal acties. Deze acties kunnen echter niet steeds zeer concreet vertaald worden.

Sommige acties werden reeds ondernomen, anderen zijn weinig duidelijke engagementen.

Tenslotte zijn er acties die verwijderd zouden moeten worden want ze zijn ons inziens geenszins instrumenten om armoede te bestrijden. Bijvoorbeeld : de automatische uitbreiding van het Geïndividualiseerd Project Maatschappelijke Integratie (GPMI) voor

LE TROISIEME PLAN FEDERAL DE LUTTE CONTRE LA PAUVRETE ADOPTE CET ETE

Attendu de longue date par le secteur, l'élaboration du nouveau plan a été manifestement compliquée. Aussi vers la fin.

La présentation publique du projet par la Secrétaire d'Etat Elke Sleurs était en effet programmée... le 22 mars dernier.

On comprend qu'elle a été annulée. Mais à la place, un appel à réactions écrites a été lancé... pour le 12 avril. Une "large concertation" en temps record et en pratique très réduite donc.

Nous avons mis de l'énergie, y compris avec notre groupe de travail BAPN EU2020 d'experts d'expérience, pour faire des propositions. Vous pouvez les trouver [ici](#).

La version finale du Plan a été approuvée par le Conseil des Ministres le 20 juillet dernier. Lire le Plan [ici](#).

Pour le détail, nous laissons les plus courageux comparer le Plan et nos propositions pour se forger leur opinion.

Pour les plus pressés, en bref, s'il est structuré en 6 grands objectifs qui se déclinent en une soixantaine d'actions, celles-ci ne se traduisent toutefois pas toujours très concrètement.

Certaines actions sont déjà réalisées, d'autres sont des engagements peu précis.

Certaines enfin méritaient d'être retirées car elles ne constituent pas pour nous des moyens de lutte contre la pauvreté, par exemple : l'élargissement automatique du Projet Individualisé d'Insertion Sociale (PIIS) à tout nouveaux bénéficiaires (action 30), l'introduction d'un service à la collectivité pour les bénéficiaires du R.I. (31) ou pour les chômeurs de longue durée (32), l'augmentation de l'accessibilité du système de

alle nieuwe begunstigden (actie 30), het invoeren van gemeenschapsdienst voor leefloners (actie 31) of voor langdurig werklozen (actie 32), de drempelverhoging voor de tweedelijns juridische hulp door de Minister van Justitie (actie 53)...

Enkele interessante initiatieven kunnen we in het algemeen ondersteunen, zoals het project MIRIAM (begeleiding van kwetsbare alleenstaande moeders), het project Housing First, ... toch hadden we ook hier meer ambitie, impuls en urgentiezin verwacht om tegemoet te komen aan de maatschappelijke uitdagingen, m.n. de strijd tegen armoede.

Wat is hierin positief ?

Enkele voorstellen van onze reactie lijken opgenomen te zijn (ten minste gedeeltelijk), zoals een verbetering van de reglementering omtrent het referentieadres (actie 39). Ook het engagement om sociale minima te verhogen werd hernieuwd door de Regering, die zich ertoe verbindt om « *de nodige initiatieven te nemen* ». Daarnaast wordt het netwerk van de federale armoedeambtenaren versterkt en zullen zij belast worden met de monitoring van het plan. De (streng) conclusies van het Rekenhof over het tweede Plan zullen bewaakt worden en er zal regelmatig overlegd worden met het Belgisch Netwerk Armoedebestrijding, alsook met anderen (actie 59)...

We volgen dit alles dus van zeer nabij op.

EEN NIEUW WERKVELD : HET ONTWERP VAN EEN NATIONAAL PLAN KINDERARMOEDE

Een eerste ontwerp – voor de jaren 2016-2019 - werd opgemaakt (lees [hier](#)).

Een hoofdbreker, aangezien het om een nationaal plan gaat dat de inspanningen van alle entiteiten (Staat, Gewesten, Gemeenschappen...) moet coördineren.

Vooraf een grote uitdaging, aangezien de proportie kinderen in armoede met de tijd gestegen is ten opzichte van de proportie ouderen in armoede en het percentage kinderen met een risico tot armoede of sociale uitsluiting hoger is dan het algemeen gemiddelde van de bevolking.

Drastische maatregelen dringen zich dan ook op. Maar wij herinneren eraan dat het noodzakelijk is dat ze hierbij de strijd tegen gezinsarmoede niet mogen voorbijgaan en evenmin betrokkenheid van het gezin : hun steun en hun versterking zijn de sleutel tot het voorkomen van kinderarmoede.

l'assistance juridique de deuxième ligne par le ministre de la justice (53), ...

Quelques initiatives intéressantes sont soutenues, comme le projet MIRIAM (accompagnement des mères célibataires très vulnérables), le projet Housing First, ... dans un ensemble dont on espérait plus de souffle, d'ambition et de sens de l'urgence pour répondre aux défis de société que représente la lutte contre la pauvreté.

Quoi de positif dans tout ça ?

Certaines de nos propositions semblent avoir été prises en compte (au moins en partie) - comme le travail d'amélioration du dispositif de l'adresse de référence (39); l'engagement d'augmenter les minimas sociaux est renouvelé par le Gouvernement, qui devra "*prendre les initiatives nécessaires*"; le réseau de fonctionnaires fédéraux en charge de la pauvreté est renforcé et sera chargé de monitorer le plan ; les conclusions (sévères) de la Cour des Comptes sur le Deuxième Plan seront tenues à l'œil; et le Réseau Belge de Lutte contre la Pauvreté parmi d'autres sera régulièrement concerté (59)...

Nous suivrons donc tout cela de près.

UN NOUVEAU CHANTIER : LE PROJET DE PLAN NATIONAL DE LUTTE CONTRE LA PAUVRETE INFANTILE VA ETRE ELABORE

Portant sur les années 2016-2019, un premier projet a été rédigé (lire [ici](#)). Un genre de casse-tête puisqu'il s'agit d'un plan national qui doit coordonner les efforts de toutes les entités (Etat, Régions, Communautés...).

Un vrai défi surtout puisque la proportion d'enfants vivant en pauvreté a augmenté par rapport à celle des personnes âgées et que le risque de pauvreté et d'exclusion sociale est plus important chez les enfants que dans la population globale.

Si des mesures énergiques s'imposent, nous rappelons qu'il est indispensable qu'elles passent par la lutte contre la pauvreté des familles et par leur implication: leur soutien et leur renforcement est la clé pour prévenir la pauvreté des enfants.

Ook BAPN heeft over dit ontwerp een reactienota uitgewerkt (lees [hier](#)).

Twee maatregelen uit het voorstel deden ons vragen rijzen:

- ‘Voor kinderen vanaf drie jaar wordt er een leerplicht ingevoerd’ (actie 15). Enkel een verlaging van de leeftijd van de leerplicht houdt het gevaar in van een versterking van ongelijkheden en een grotere uitsluiting van gezinnen. Deze maatregel zou dus een contraproductief effect hebben (daarenboven is er de problematiek van het tekort aan aantal plaatsen in Brussel);
- ‘Het vaststellen van identieke kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren om de participatiegraad van mensen in armoede te toetsen’ (actie 21). Deze maatregel houdt het gevaar in om het concept van participatie erg te verenigen (wat zou kunnen samenvallen met *activering*), daar waar BAPN, zijn leden en vele andere actoren een breed, emancipatorisch en democratisch concept van sociale en politieke participatie verdedigen.

Verskillende acties hebben we beklemtoond:

- ‘Het onderzoeken van hindernissen die de participatie en de ontwikkeling van kinderen in de weg staan, en dit in een permanente dialoog met de verenigingssector’ (actie 22). Wij zijn uiteraard voorstander van dergelijke dialoog en hopen dat ze snel van start gaat.
- ‘De realisatie van rechtstoegang van mensen in armoede in overheidsdiensten via een permanente opleiding’ (actie 23). De betrokkenheid en ondersteuning van ervaringsdeskundigen in armoede is één van de wegen om dit te bereiken. Wij pleiten eveneens voor regelmatige uitwisselingen/co-opleidingen met groepen mensen in armoede.

Tenslotte zou het federale engagement voor een verhoging van uitkeringen boven de armoedegrens, uitgebreid worden met *de ontwikkeling van een overlegd versterkingsbeleid van het werkelijk beschikbaar inkomen* (vb. schoolkosten).

Indien mensen in armoede betrokken worden in de ontwikkeling van dit beleid en als dit beleid zich concretiseert, zou deze maatregel een vooruitgang kunnen inhouden (actie 7).

Dit plan is zwak in zijn huidige vorm. Wij hopen dat het nog versterkt wordt en daarna efficiënt gedragen wordt door alle beleidsniveaus en goed gecoördineerd, zodat de uitvoering ervan zoveel mogelijk concrete effecten in de goede richting met zich mee brengt.

Parmi les réactions que nous avons adressées (lire [ici](#)), on pointe **deux mesures qui posent questions**:

- ‘L’abaissement de l’âge de l’obligation scolaire à 3 ans’ (action 15) risque, seul, d’accroître encore les inégalités et d’exclure davantage les familles, donc d’être contre-productif (en plus de se heurter à la pénurie de places spécifiquement à Bruxelles);
- ‘La création d’indicateurs qualitatifs et quantitatifs identiques pour évaluer la participation des personnes en situation de pauvreté’ (action 21) risque de produire une conception très réductrice (qui pourrait se confondre avec l’*activation*), là où BAPN, ses membres et beaucoup d’autres acteurs défendent une conception large, émancipatrice et démocratique de la participation sociale et politique.

Nous avons **souligné plusieurs actions**:

- ‘Examiner les obstacles et les freins à la participation et au développement des enfants en dialogue permanent avec le secteur associatif’ (action 22). Nous sommes évidemment partisans d’un tel dialogue et espérons sa mise en œuvre rapide.
- ‘L’organisation de formations permanentes dans les services publics pour l’accès aux droits’. L’appui sur les experts du vécu en matière de pauvreté est un des moyens pour y parvenir. Nous plaçons aussi pour des échanges/co-formations réguliers avec des collectifs de personnes en situation de pauvreté.

Enfin, *l’élaboration d’une politique concertée de renforcement du revenu vraiment disponible* (ex. frais scolaires) viendrait s’ajouter à l’engagement fédéral d’augmenter les allocations au-dessus du seuil de pauvreté.

Une telle mesure, si les personnes en situation de pauvreté sont associées à son élaboration et si elle se concrétise, serait porteuse d’avancées (action 7).

Encore maigre à ce stade, espérons que ce projet de plan se renforce, qu’il soit ensuite porté efficacement par tous les niveaux de pouvoir et bien coordonné de sorte que sa mise en œuvre produise le plus d’effets concrets dans la bonne direction.

VERTREK VAN ELKE

Elke Vandermeersch werkt niet langer bij BAPN als beleidsmedewerkster voor federale en Europese materie. Sinds 19 september versterkt zij het team van EAPN, het Europees Netwerk Armoedebestrijding, waar ze de taak van verantwoordelijke communicatie op zich neemt. Zoals ze zelf zegt, zij blijft in 'dezelfde familie' werken!

We zullen Elke missen! Niet alleen haar expertise en ervaring in het werk, maar ook haar toewijding, enthousiasme en gedrevenheid om de strijd tegen armoede, ongelijkheid en onrechtvaardigheid aan te gaan. Maar wij zijn er zeker van dat zij deze krachten ten volle zal inzetten bij onze Europese collega's.

Wij willen haar alvast enorm bedanken voor het werk dat zij voor BAPN verwezenlijkt heeft. En wij wensen haar heel veel succes in haar nieuwe uitdaging.

We zijn ervan overtuigd dat we in de toekomst nog veel met haar zullen samenwerken!

Veel succes, Elke, en tot snel!

DEPART DE ELKE

Elke Vandermeersch ne travaille plus à BAPN en tant que chargée de mission pour les matières fédérales et européennes. Depuis le 19 septembre, elle renforce l'équipe d'EAPN, le Réseau européen de Lutte contre la Pauvreté, où elle assure la fonction de responsable de la communication. Comme elle le dit, elle continue à travailler dans 'la même famille'!

Elke nous manquera! Non seulement son expertise et son expérience dans le travail, mais également son dévouement, son enthousiasme et son dynamisme pour lutter contre la pauvreté, les inégalités et l'injustice. Mais nous sommes convaincus qu'elle investira pleinement ces forces chez nos collègues européens.

Nous la remercions vivement pour son travail réalisé au sein de BAPN. Et nous lui souhaitons beaucoup de succès dans son nouveau défi.

Nous sommes convaincus que nous collaborerons encore beaucoup avec elle dans le futur!

Beaucoup de succès, Elke, et à très bientôt!

BAPN vzw

Belgisch Netwerk Armoedebestrijding
Vooruitgangstraat 333 / 6 | 1030 Brussel | België
Tel : +32 2 265.01.53 | marleen.nuytemans@bapn.be

www.bapn.be

BAPN is een onafhankelijk netwerk dat werkt met mensen in armoede, basisverenigingen en de regionale netwerken armoedebestrijding.

BAPN is lid van [EAPN - Europees Netwerk Armoedebestrijding](#).

BAPN is gesubsidieerd door de federale overheid.

BAPN asbl

Réseau Belge de Lutte contre la Pauvreté
Rue du Progrès 333 / 6 | 1030 Bruxelles | Belgique
Tél : +32 2 265.01.54 | david.praile@bapn.be

www.bapn.be

BAPN est un réseau indépendant travaillant avec des personnes en situation de pauvreté, des associations de terrain et les réseaux régionaux de lutte contre la pauvreté.

BAPN est membre d'[EAPN - Réseau Européen de Lutte contre la Pauvreté](#).

BAPN est subsidié par l'autorité fédérale.